

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Cursus Theologicus

Gormaz, Juan Bautista

Augustae Vindelicorum, 1707

Sect. 1. De Ministro Sacramenti Pœnitentiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81978](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81978)

DISPUTATIO VIII.

DE MINISTRI MUNERIBUS, ET OBLIGATIONE.

351. **P**incipia generalia ad praxim pertinentia circa rectam Sacramentorum administrationem, ex quibus peculiares resolutiones in hoc, & reliquis Sacramentis, inferendæ sunt, latè dedi in tract. de Sacramentis in genere, à num. 298. usque ad 377. qua de causa, ne actum agamus, opus non est in præsentia ea iterum repetere. Notare autem oportet octo præcipuè propositiones, nimirum à 58. usque ad 65. ab Innocentio XI. damnatas, quæ ex principiis ibi præjactis exponendæ sunt, ut statim dicemus.

S E C T I O I.

De Ministro Sacramenti Pœnitentiæ.

§. I.

352. **A**spero primò : Minister Sacramenti Pœnitentiæ est Sacerdos præditus potestate expedita ligandi, atque absolvendi in foro Sacramentali, sive potestate expedita ad absolvendum Sacramentaliter pœnitentem. Probatur, & explicatur simul Conclusio. Sacerdos in sua Ordinatione recipit potestatem ad absolvendum, sine qua esse nequit Minister hujus Sacramenti: datur enim ea potestas per ea Episcopi verba: *Accipite Spiritum Sanctum, quorum remiseritis peccata, &c.* ut diximus à n. 2. Insuper: cum ea potestas exerceri non possit, nisi in subditum, ut Sacerdos validè, & licitè suam exercent potestatem, eget jurisdictione; sive ordinariâ, qualem habent Episcopus, & Parochus; sive delegatâ, qualem habent alii Confessarii. Rursus: ut ille, qui potestate, & jurisdictione præditus est, possit cum illis validè operari, necesse est, ut non habeat impedimentum, quo earum effectus invalidetur, sive jurisdictio suspendatur, vel auferatur: Canonicum autem hujusmodi impedimentum est defectus approbationis pro Confessione sæcularium; adeoque, ut Confessarius possit eos validè absolvere cum legitima jurisdictione, eget approbatione. Undè ut aliquis

ita sit expeditus ad ministrandum Sacramentum pœnitentiæ, sive ut sit Minister, debet habere potestatem, jurisdictionem, & approbationem: hoc autem idem est, ac esse Sacerdotem præditum potestate expedita ligandi, atque solvendi in foro Sacramentali: ergo &c.

Confirmatur ex Tridentino hæc omnia exigente ad valorem Absolutionis in Ministro Sacramenti pœnitentiæ. Quod enim, ut habeat potestatem, debeat esse Sacerdos, constat ex sels. 14. cap. 6. ubi hæc habet: *Circa Ministrum autem hujus Sacramenti declarat Sancta Synodus, falsas esse, & à veritate Evangelii pœnitentis alienas doctrinas omnes, quæ ad alios quosvis homines præter Episcopos, & Sacerdotes clavium Ministerium perniciosè extendunt.* Quod autem debeat habere jurisdictionem, constat ex eadem sels. 14. cap. 7. ubi hæc habet: *Quoniam igitur natura, & ratio judicii illud exposcit, ut sententia in subditos dumtaxat feratur, persusum semper in Ecclesia Dei fuit, & verissimum esse Synodus hæc confirmat, nullius momenti Absolutionem eam esse debere, quam Sacerdos in eum profert, in quem ordinariam, aut subdelegatam non habet jurisdictionem.*

Quod verò ad Absolutionis valorem, quæ impendatur sæcularibus, requiratur approbatio, constat ex eodem Tridentino sels. 23. cap. 15. dicente: *quavis Presbyteri, in sua Ordinatione, à peccatis absolvendi potestatem accipiant, decernit tamen Sancta Synodus, nullum, etiam Regularem, posse Confessiones sæcularium, etiam Sacerdotum, audire, nec ad id idoneum reputari, nisi aut Parochiale beneficium, aut ab Episcopis per examen, si illis videbitur esse necessarium, aut aliàs idoneus iudicetur, & approbationem, quæ gratis detur, obtineat: privilegiis, & consuetudine quacumque, etiam immemorabili, non obstantibus:* ergo Minister Sacramenti Pœnitentiæ debet habere potestatem, jurisdictionem, & approbationem; sive quod idem est, debet esse præditus potestate expedita

H h h h 3

pedita

pedita ligandi, atque solvendi in foro Sacramentali.

355. Quamobrem ad resolvendas difficultates, quæ circa hanc materiam solent occurrere, expendenda sunt constitutiva potestatis, jurisdictionis, & approbationis, simulque consideranda sunt varia decreta, tum Conciliorum, tum Pontificum, tum Congregationum, quæ videri possunt apud Cardin. de Lugo disp. 21. & 22. & apud Fagnanum supra varia juris capita: Etenim cum potestas in ordinationis Sacerdotalis caractere fundetur, inamissibilis est, sicut & ipse character ex num. 219. de Sacramentis.

356. Jurisdictio autem est jus dicendi, seu ferendi in alios sacramentalem sententiam; ac proinde dare jurisdictionem alicui, est re ipsa ei subditum assignare, in quem exerceat potestatem clavium. Hæc autem ex Trid. citato num. 353. duplex est, nimirum vel ordinaria, vel delegata. Ordinaria est, quæ alicui competit ratione officii Ordinarii habentis annexam curam animarum, ut habent Episcopus, & Vicarius ejus in Spiritualibus, Parochus, Abbas, seu Prelatus Regularis. Delegata, seu extraordinaria est, quæ per commissionem delegatur ei, qui tale officium non habet, cui animarum cura commissa sit; quales sunt plures Capellani, & Religiosi, ex Privilegio Apostolico audientes Confessiones, unusquisque juxta tenorem suorum privilegiorum: etenim cum jurisdictio ad placitum concedatur, limitatur, aut extenditur juxta voluntatem concedentis. Unde unusquisque scire debet, qualem concessam habeat facultatem, seu jurisdictionem, & quomodo; nam possunt esse plures casus reservati, ad quos Confessarii jurisdictione non se extendat: ex consuetudine enim Cardinales, sibi, & domesticis eligere possunt Confessarium; Reges etiam sibi; at privilegium non extenditur ad familiam, sicuti, & domestici Pontificis. Verum ille, qui eligitur, debet esse approbatus ab Ordinario, ut bene Lugo disp. 21. sect. 1. num. 3.

357. Tum etiam ex consuetudine, Regulares peregrinantes, ex præsumpta voluntate Superiorum, si Ordinis socium non habeant, à quocumque Confessario etiam seculari absolvuntur, exceptis reservatis, in quæ, si extra domicilium inciderint,

non potest Confessarius, nisi juxta tenorem suorum privilegiorum, Absolutionem impendere. In aliquibus Religionibus conceditur Confessario etiam seculari facultas, ut eos ita peregrinantes absolvat, cum onere, ut postea se fiant suo Superiori. Videatur Lugo disp. 15. sect. 6. & disp. 23. Quin imò, ut habent Suarius, Diana, & alii quamplures cum Lugo disp. 19. quando communis est error, cum titulo putativo à legitimo Superiore collato, Ecclesia dat jurisdictionem propter publicam utilitatem: adeoque si aliquis simplex Sacerdos communi errore putaretur Parochus à legitimo Superiore institutus, cum re ipsa non esset, & ex illo titulo colorato se exponeret ad Confessiones audiendas, validè absolveret.

Si autem aliquis extra casum necessitatis, cum sola dubia jurisdictione, absolveret, graviter peccaret; cum se exponeret periculo frustrandi Sacramentum; secus autem si jurisdictionem haberet verè probabilem, quia tunc Pontifex dat certam ex dictis à num. 331. de Sacramentis. Qui autem constituit legitimo Confessario, adeoque habenti veram supra illum jurisdictionem, non tenetur iterum adhuc in Paschate confiteri proprio Parocho, ex num. 32. Qui autem in articulo mortis absolvitur à reservatis, probabile est, non teneri se sistere postea suo Superiori, si hæc non habuerint annexam censuram; probabilius autem est oppositum: quia Ecclesia in eo casu solum confert jurisdictionem, & facultatem cuilibet Sacerdoti ad absolvendum, ne penitens ex defectu Absolutionis incurrat damnationem æternam, ut patet ex Tridentino, n. 370. atqui ad humanum finem non est necesse, ut penitens excusetur ab obligatione se postea sistendi, si potuerit, suo Superiori, sicuti non excusatur ab obligatione querendi directam Absolutionem à censuris: ergo, &c.

Ratio ulterior, & mihi fundamentalis est, quia sæpè Pontifices, & Ecclesia post Tridentinum concedunt privilegia, ut moribundus, à quibusvis reservatis, & à quolibet Sacerdote absolvi possit in articulo, seu in periculo mortis: periculum enim mortis absolute dictum, & mortis articulus pro eodem sumuntur in jure, ut habet Diana par. 3. tract. 4. Resol. 57. 71. 72. Sic virtute Bullæ Cruciatæ con-

ait Pontifex singulis septenniis hanc facultatem, & privilegium: atqui moribundus, sine hoc privilegio, verè manet absolutus ex perpetua Ecclesiæ consuetudine, quæ vim legis habet, certàmque ex illa habet Confessarius jurisdictionem ex num. 332. de Sacramentis: ergo privilegium circa ea reservata aliquem asserere debet effectum, quem generalis illa facultas non præstat: iste autem nullus alius est, nisi quòd ille, qui absolvitur in articulo mortis, ex privilegio, à reservatis, non tenetur se postea sistere superiori; benè verò ille, qui sine privilegio absolutus fuit ex sola generali facultate, quam omnes Sacerdotes habent, ad absolvendum à reservatis pœnitentem in articulo mortis.

360. Neque dici potest, quod ista privilegia ideò post Tridentinum conferuntur, quia non manet jam illa generalis facultas: hoc enim dici non potest, cum per Tridentinū ea generalis facultas sit potius roborata, & stabilita, sic etenim habet sels. 14. cap. 7. *Veruntamen pie admodum, ne hac ipsa occasione aliquis pereat, in eadem Ecclesia Dei custoditum semper fuit, ut nulla sit reservatio in articulo mortis: atque idco omnes Sacerdotes quosvis pœnitentes, à quibusvis peccatis, & censuris absolvere possint.* Moneo tamen, juxta communem DD. Sententiam, servandum esse ordinem; ita ut, si sit Parochus, vel proprius Sacerdos ab Episcopo approbatus, & habens jurisdictionem, non debeat elegi extraneum, vel simplex Sacerdos. Quinimò ex declaratione Eminentiſſ. Cardinalium, quam refert Prosper Fagnanus in cap. non est nobis de sponsal. & Matr. invalidè absolvit excommunicatus, degradatus, suspensus, hæreticus, &c. si sit alius carens his vitiis. Ex quo magis roboratur communior sententia de ordine servando.

361. Approbatio autem est authentica seu auctoritativa declaratio, quâ declaratur, personam, quæ approbatur, esse instructam qualitatibus necessariis ad fungendum officio Confessarii, dummodò accedat jurisdictio. Undè approbare aliquem, est declarare, illum esse dignum, & idoneum, cui à legitimo Superiore possint re ipsa in actu secundo committi subditi, in quos exerceat potestatem clavium. Ex quo apparet, quòd licet Episcopus possit pro libito suo non admittere aliquem ad

examen, eo quòd alios nolit in sua Diocesi si Confessarios; si jam admittat, non posse absque injustitia negare approbationem iis, qui verè digni sunt. Quod autem jurisdictio, & approbatio, solum durante beneplacito, vel ad determinatum tempus, quandoque concedantur, parum refert: nam ex eo non negatur aptitudo præsens: sed quia homines mutabiles sunt, fieri potest, ut vel in doctrina, vel in moribus postea aliter se habeant. Quia de causa non invenio difficultatem, quam aliqui concipiunt, eò quòd aliqui in primo suo ad Episcopatum ingressu, vel revocant, vel suspendunt, usq; ad novam approbationem licentias ad excipiendas Confessionis.

§. II.

362. **A**stero secundo: Munera propria Confessarii tria præcipue sunt, nimirum Medici, Doctoris & Judicis, juxta quæ operari tenetur. Probatur & explicatur simul Conclusio: quia Confessarius tenetur præscribere pœnitentiam medicinalem, quando rationabiliter credit pœnitentem indigere hujusmodi præscriptione ad aliquis peccati mortalis emendationem ex num. 435. & 328: adeoque tenetur, ut Medicus, operari. Tum etiam tenetur habere scientiam, etsi non ad resolvenda omnia dubia, quæ occurrunt, saltem ad communia, ita ut de difficiliorebus sciat dubitare, & libros, aut peritiores consultare: etenim licet non requiratur tanta scientia ad audiendam Confessionem hominis imperiti; neque tanta ad Confessionem puerorum, vel rusticorum, quanta ad Confessionem non rusticorum, judicum, aut aliorum, qui casus habent difficilioreſ; attamen peccaret graviter, qui absque scientia respectivè requisita se exponeret ad audiendas Confessiones extra casum urgentissimæ necessitatis, qualis est articulus mortis, vel quod sæpè evenit, quando aliquibus Oppidis exiguis, & valde remotis præficiuntur Parochi indocti, & rudes, quia cum non inveniatur aptior volens curam illam suscipere, propter penuriam rerum, ac pauperiem incolarum, melius est eo modo, quo potest, illis ovibus succurrere, quàm absque ullo remedio relinquere, admonendo Parochum de defectu scientiæ, & obligatione, quam habet, illam, prout possit, comparandi: adeoque ex munere suo tenetur semper, ut Doctor, operari. Quam.

863.

Quamobrem tenetur instruere discretè pœnitentem, quando invenit eum laborantem aliquo dubio, vel ignorantia vincibili, quæ est causa plurium formalium peccatorum. Quando verò ignorantia est invincibilis, solùmque est causa peccatorum materialium, tunc debet monere, si speratur fructus, & non timentur majora mala. Si autem prudenter timentur, præstat communiter, tacendo, illum relinquere in sua bona fide, ne perseveret malâ fide in his, in quibus antea bona fide perstabat, & peccet formaliter in his, in quibus solùm materialiter peccabat, juxta illud Augustini in cap. *Si quis de pœnit.* dist. 7. *Si scirem tibi non prodesse, te non monerem, te non terrerem.*

864.

Non tamen licet talem pœnitentem positivè hortari ad prosequendum tale malum, licet solùm materiale. Si autem Confessarius de hoc interrogetur à pœnitente dubitante, tenetur illi aperire veritatem, prudenter tamen, non plus dicendo, quam interrogatur, & speratur profuturum, ex dicendis à num. 376. Debet etiam instruere laborantem ignorantia circa ea, quæ necessaria sunt ad validam, & licitam susceptionem Sacramenti, & circa res fidei necessarias, vel certò, vel probabiliter necessitate medii: Ratio est, quia si certò sunt necessaria necessitate medii, certum est, absque illis Sacramentum non dari; si verò probabiliter sunt necessaria necessitate medii, probabile est, Sacramentum frustrari, quamvis inculpabiliter omitterentur: cum autem Minister non possit se exponere periculo frustrandi Sacramentum, ea de causa Confessarius tenetur antè absolutionem circa ista pœnitentem instruere. Cum autem probabile sit, post Evangelij promulgationem necessariam esse necessitate medii ad justificationem, fidem explicitam Mysteriorum SS. Trinitatis, & Incarnationis, ut defendunt S. Thom. Bonaventura, Durandus, Molina, Valentia, Th. Sanchez, Granado Contr. 1. de fide tract. 10. disp. 2. sect. 2. aliq; quamplures contra alios, tùm antiquos, tùm modernos; exinde extra articulum mortis, quando aliter fieri non posset, nequit absolvi pœnitens cum ignorantia horum Mysteriorum.

865.

Hæc autem est ratio, propter quam merito damnata fuit ab Innocentio XI. propo-

sitio 64. quæ sic habebat: *Absolutionis capax est homo, quantumvis labori ignorantia Mysteriorum Fidei, & etiam per negligentiam, etiam culpabilem, nesciat Mysterium SS. Trinitatis, & Incarnationis D. N. J. C. & 65. Sufficit illa Mysteria semel credidisse: licet enim non teneantur fideles explicitè credere omnia fidei Mysteria: quis enim obligatur ad credendum explicitè, Christum Dominum in Sepulchro novo fuisse sepultum & alia similia, quæ in Evangelio continentur? obligantur autem ad credendum explicitè aliqua, necessitate medii, nimirum & Deum esse, & remuneratorem esse, ut constat ex num. 5. de Deo. Tenentur etiam credere necessitate præcepti præcipua fidei nostræ Mysteria, ita ut ea duo Mysteria Trinitatis, & Incarnationis, valdè probabile sit, debito credi fide explicita. Unde ea, quæ certò, vel probabiliter credi debent fide explicita, necessitate medii, si ignorentur, reddunt pœnitentem incapacem Absolutionis, secus autem ea, quæ certò requiruntur necessaria solùm necessitate præcepti, ut plures habent cum Lessio, dummodo de peccato ignorantia doleat, & promittat, se daturum operam, ut ea discat, primo quoque tempore. Exinde clarè constat, quomodo Confessarius exercere teneatur munus Doctoris.*

Tenetur tandem Confessarius munus judicis exercere ex Tridentino sess. 14. c. 2. Exercet autem hoc munus, primò: dum examinat pœnitentem. Secundo: dum judicat de ipsius peccatis, sint ne mortalia, an venialia juxta dicta à num. 101. Tertiò: dum impertitur, aut negat Absolutionem. Quarto: dum imponit pœnitentiam, aut satisfactionem debitam, vel soli Deo, aut etiam hominibus: debet enim Confessarius in his se gerere cum debita prudentia, ut caveat, ne absolvat indispositum: debet enim ei moraliter constare de bona dispositione pœnitentis; aliter absolvendo, peccaret mortaliter. Unde non licet absolvere eum, qui non præbet signa doloris, & propositi non peccandi de cætero: atque adeò neque eum, qui cum possit, non est paratus restituere, vel proximas peccandi occasiones fugere, vel odium inimici deponere, & sic de aliis. Ad hæc autem meliùs præstanda, habendæ sunt præ oculis propositiones huc spectantes damnatæ

ab Innocentio XI. præsertim subsequen-
tes.

367. LVIII. Non tenemur Confessario interro-
ganti fateri peccati alicujus consuetudinem.

LIX. Licet Sacramentaliter absolvere di-
midiatè tantum confessos, ratione magni
concursum penitentium, qualis v. g. potest
contingere in die magna alicujus Festivita-
tis, aut Indulgentie. LX. Penitenti ha-
benti consuetudinem peccandi contra Le-
gem Dei, nature, aut Ecclesie, etsi emen-
dationis spes nulla appareat, nec est dene-
ganda, nec differenda Absolutio, dum-
modo ore proferat, se dolere, & proponere
emendationem. LXI. Potest aliquando
absolvi, qui in proxima occasione peccan-
di versatur, quam potest, & non vult om-
mittere, quinimò directè, & ex proposito
querit, aut ei se ingerit. LXII. Proxi-
ma occasio peccandi non est fugienda, quan-
do causa aliqua utilis, aut honesta non
fugiendi occurrit. LXIII. Licitum est,
querere directè occasionem proximam pec-
candi pro bono Spirituali, nostro, vel pro-
ximi.

SECTIO II.

Solvuntur Opposita.

§. I.

368. **O**bjicies primò contrà primam Affer-
tionem: Cuicumque Sacerdoti in
sua Ordinatione conceditur talis potestas
absolvendi, ut vi illius verè maneant re-
missa peccata, quæ ab eo remittuntur: er-
go non est necesse, ut superaddatur alia ju-
risdictio, aut approbatio ad validam, etsi
requiratur ex præcepto, ad licitam Absolu-
tionem. Confirmatur primò: volente
Parocho, potest simplex Sacerdos validè
suas oves absolvere: ergo multò melius po-
terit habere approbationem absq; ullo E-
piscopi authentico testimonio. Confir-
matur secundò: simplex Sacerdos validè
absolvit à venialibus, vel à mortalibus, jam
ritè confessis: ergo in Ordinatione recipit
omnia requisita ad valorem, licet non ad
licitam Absolutionem. Confirmatur ter-
tiò: nullus potest absolvere adhuc in arti-
culo mortis, quin habeat omnia necessaria
ad valorem Absolutionis: sed quilibet Sa-
cerdos in eo casu absolvere potest, ex num.
358. ergo ex vi suæ Ordinationis habet,
R. P. Gormaz Theolog. Tom. II.

quidquid requiritur ad validam Absolutio-
nem. Confirmatur quartò: si ex vi suæ
ordinationis non haberet quicumque Sa-
cerdos, quidquid requiritur ad validam ab-
solutionem, Romanus Pontifex non posset
habere Confessarium, cum nulli alii sit
subjectus, nec possit dare supra se jurisdi-
ctionem. ergo, &c.

369a. Respondeo, dist. Antecedens, ut vi illi-
us, tanquam necessariò requisitæ, conce-
do, tanquam unicè requisitæ, nego An-
tecedens, & Conseq. Ratio est, quia quan-
do ad constituendam potentiam aliquam
expeditam requiruntur plura, inutilis val-
de argumentatio est, si dicatur: hoc unum
est necessariò requisitum: ergo & uni-
cè requisitum. Sic ad constituendum
hominem, est corpus necessariò requi-
situm, sed non unicè requisitum, cum
requiratur etiam anima, & unio. Pati-
ter ad facultatem Confessarii expeditam
ad validè Absolvendum, ex Tridentino
cit. à num. 352. requiruntur tria, nimi-
rum potestas, jurisdictio, & approbatio.
Unde inutilis omninò argumentatio est,
dicere: potestas Ordinis Sacerdotalis ne-
cessariò requiritur: ergo & unicè requiri-
tur. Ad primam Conf. dist. Antec. Si
sit approbatus, concedo: Si non sit, nego
Antecedens, & Conseq. quia jurisdictio,
& approbatio conferri possunt seorsim abs-
que ulla inter ipsas dependentia. Sic Pon-
tifex aliquibus Religionibus confert im-
mediatè jurisdictionem, non autem ap-
probationem: Episcopus autem confert
illis approbationem, quin sua egeant ju-
risdictione: Parochus verò, cum in Spiri-
tualibus suarum ovium sit Superior, po-
test simplici Sacerdoti conferre circa illas
jurisdictionem; secus approbationem,
quam Ordinarius, vel Episcopus debet
conferre, ex num. 354. Ex quo patet, ta-
lem approbationem necessariam non esse
ex Tridentino ad audiendas Confessiones
Regularium.

370a. Ad secundam Confirmationem: dist.
Antecedens: si habeat jurisdictionem, &
approbationem concessas ab Ecclesia per
consuetudinem, concedo: si non habeat,
nego Antecedens, & Consequentiam.
Ratio est, quia licet antè decreta Innocen-
tii XI. tanquam certa supponeretur à ferè
omnibus Authoribus ea facultas concessa
ab Ecclesia, ex immemorabili consuetu-
dine,